

ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ (Αύγουστος 2006)

Συγγραφέας: SIMON GASS

Η θερμοκρασία στην Αθήνα σήμερα είναι σχεδόν 37 βαθμοί. Λιώνω από τη ζέστη, περπατώντας έξω στον δρόμο. Φανταστείτε όμως την Ελλάδα με μέση θερμοκρασία αρκετούς βαθμούς υψηλότερη, με σημαντικά μικρότερη βροχόπτωση, με έλλειψη πόσιμου νερού.

Σύμφωνα με μελέτες του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, αυτό θα μπορούσε να είναι το περιβάλλον στο οποίο θα ζήσουν τα εγγόνια μας στα τέλη του αιώνα που διανύουμε. Κατά ορισμένα επιστημονικά μοντέλα ο μέσος όρος των υψηλότερων θερμοκρασιών τον Ιούλιο στην Ελλάδα την περίοδο 2071-2100 μπορεί να είναι 7-10 βαθμούς υψηλότερος σε σχέση με 100 χρόνια πριν, με σοβαρές επιπτώσεις στα αποθέματα νερού, στην κατανάλωση ενέργειας, στον τουρισμό και στη γεωργία.

Ο λόγος είναι απλός: η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη. Αν δεν αντιμετωπιστεί, η αύξηση της θερμοκρασίας θα έχει δραματικές συνέπειες για την Ελλάδα αλλά και για άλλα μέρη του κόσμου. Συνέπειες που θα ζήσουν τα ελληνόπουλα που γεννιούνται σήμερα. Μπορούμε να κατηγορήσουμε τις ΗΠΑ για την άρνηση τους να υπογράψουν τη Συνθήκη του Κιότο, που θέτει σκληρούς στόχους για τον περιορισμό της εκπομπής καυσαερίων. Μπορούμε να κατηγορήσουμε την Ινδία και την Κίνα για αλόγιστη χρήση ενέργειας. Μπορούμε να κατηγορήσουμε τους πολιτικούς που δεν έχουν βρει ακόμη τη λύση.

Αλλά το θέμα είναι πολύ σοβαρό για να το προσπεράσουμε, σηκώνοντας απλώς τους ώμους μας και δυναμώνοντας το κλιματιστικό. Ορισμένες από τις βλαπτικές συνέπειες της θερμοκρασιακής ανόδου θα προκύψουν λόγω των εκπομπών καυσαερίων που ήδη επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα σήμερα. Η θερμοκρασία του πλανήτη έχει ανεβεί κατά ένα σχεδόν βαθμό την τελευταία ΙΟΟετία και είναι βέβαιο ότι θα αυξηθεί τουλάχιστον κατά έναν βαθμό ακόμη. Αν δεν λάβουμε επείγοντως μέτρα για τη σταθεροποίηση και ακολούθως τη μείωση των συγκεντρώσεων των αερίων παγκοσμίως, θα δούμε τις θερμοκρασίες να ανεβαίνουν πολύ περισσότερο τα επόμενα 10-20 χρόνια.

Τα προβλήματα θα είναι σοβαρά για την Ελλάδα αλλά και για τη χώρα μου, όπου, παρεμπιπτόντως, η θερμοκρασία του Ιουλίου έσπασε ένα ακόμη ρεκόρ «υψηλότερης θερμοκρασίας όλων των εποχών». Για πολλές υπό ανάπτυξη χώρες όμως οι συνέπειες θα είναι καταστροφικές. Ακόμη και αν η άνοδος της θερμοκρασίας είναι μόλις 3%-4%, η φθίνουσα γεωργία θα δημιουργήσει εκατομμύρια πεινασμένων συνανθρώπων μας. Δισεκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο, και στην Ευρώπη, θα αντιμετωπίσουν ελλείψεις νερού. Τοπικά κλιματικά συστήματα, όπως οι μουσώνες στην Ινδία και ο κύκλος του Ελ Νίνιο, θα διαταραχθούν. Τα τελευταία χρόνια έχουμε δει αντιπαραθέσεις κρατών για την εξασφάλιση υδάτινων πόρων, για παράδειγμα τη διαμάχη Συρίας-Τουρκίας το 1998 για την κατασκευή φράγματος στον ποταμό Ευφράτη. Αφού λοιπόν η θερμοκρασιακή άνοδος του πλανήτη θα επιδείνωνε τέτοιου είδους προβλήματα με σοβαρές επιπτώσεις, θα έπρεπε ίσως να προσεγγίσουμε την αλλαγή του κλίματος ως σοβαρό ζήτημα για την ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Έχουμε χρόνο να αποφύγουμε την καταστροφή. Για να τα καταφέρουμε όμως χρειάζεται να εργαστούμε από κοινού, κυβερνήσεις επιχειρήσεις και πολίτες, και να δεχθούμε πως ο περιορισμός εκπομπών αερίων αποτελεί πρόκληση συλλογική και όχι κάτι που μπορούμε να αφήσουμε στους «μεγάλους παίκτες». Σε επίπεδο πολιτείας, σε εθνικό επίπεδο πρέπει να ενθαρρύνουμε τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη χρήση τεχνολογιών χαμηλών ρύπων για την παραγωγή ενέργειας. Χρειάζεται επίσης να ενθαρρύνουμε την ευρύτερη χρήση μεταφορικών μέσων χαμηλών εκπομπών αερίων με τη χρήση βιοκαυσίμων και υβριδικής τεχνολογίας για την κίνηση των οχημάτων. Σε ατομικό επίπεδο πρέπει όλοι μας να χρησιμοποιούμε την ενέργεια με τον πλέον αποδοτικό τρόπο - υπολογίζεται πως αν το πετυχαίναμε σε διεθνή κλίμακα θα φτάναμε το 50% του στόχου για μείωση των συγκεντρώσεων αερίων που έχει τεθεί για το 2030.

Επιπλέον η χρήση ενέργειας χαμηλής κατανάλωσης άνθρακα συμφέρει και από οικονομική άποψη. Π.Χ., η ΒΤ, ο βρετανικός τηλεπικοινωνιακός κολοσσός, εξοικονόμησε 1,5 δι

σ. ευρώ μέσα σε τρία χρόνια, χρησιμοποιώντας ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ενέργεια χαμηλής κατανάλωσης άνθρακα για την ηλεκτροδότησή της. Ο όμιλος Lafarge μείωσε κατά 22% το κόστος των ενεργειακών του αναγκών με τη χρήση ανακυκλώσιμων καυσίμων. Επίσης οι ευκαιρίες είναι τεράστιες για όσες επιχειρήσεις επιλέξουν να ασχοληθούν με την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών του μέλλοντος

στον τομέα αυτόν.

Πάνω από όλα όμως θα πρέπει ο καθένας από μας να πάρει προσωπικά το θέμα της αλλαγής του κλίματος και τις συνέπειές του και να πιέσουμε τους αρμοδίους, πολιτικούς και επιχειρηματίες, να δώσουν προτεραιότητα στην αντιμετώπιση της θερμοκρασιακής ανόδου. Δεν θέλω τα εγγόνια μου να ζήσουν σε έναν κόσμο με διαρκή έλλειψη νερού, φθίνουσα γεωργία, εκτεταμένη ερημοποίηση της υπαίθρου και με τα προβλήματα υγείας που συνεπάγεται η μεγάλη θερμοκρασιακή άνοδος. Αν δεν πάρουμε μέτρα τώρα, θα αφήσουμε στις επόμενες γενιές μια καταστροφική κληρονομιά, για την οποία θα λένε πως μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε αλλά επιλέξαμε να μην το κάνουμε.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» στις 24 Αυγούστου 2006, σ. 7.